

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/76/2019
Identifikačné číslo spisu: 4414010631
Dátum vydania rozhodnutia: 18.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4414010631.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí 18. decembra 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvineného N. U. pre pokračovací prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného N. U. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1Tos/24/2019 z 28. marca 2019 v spojení s uznesením Okresného súdu Nové Zámky, sp. zn. 2T/173/2014 z 20. februára 2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolanie obvineného N. U.
o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Nové Zámky uznesením, sp. zn. 2T/173/2014 z 20. februára 2019, podľa § 52 ods. 1 Trestného zákona vyslovil, že obvinený N. U., nar. XX. H. XXXX v U., trvale bytom Y., D. J. XX, sa v skúšobnej dobe v trvaní 5 (päť) rokov podmieneného odsúdenia s probačným dohľadom uloženej trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky, sp. zn. 2T/173/2014 z 20. januára 2015, právoplatným 7. februára 2015 neosvedčil a uložený trest odňatia slobody vo výmere 28 (dvadsaťosem) mesiacov vykoná. Postupom podľa § 52 ods. 5 Trestného zákona, § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil obvineného do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia (č. l. 235 a nasl. spisu).

Krajský súd v Nitre na podklade sťažnosti obvineného voči vyššie označenému rozhodnutiu, uznesením, sp. zn. 1Tos/24/2019 z 28. marca 2019 postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť obvineného ako nedôvodnú zamietol (č. l. 246 a nasl. spisu).

Proti označenému uzneseniu krajského súdu podal obvinený dovolanie vlastným písomným podaním (č. l. 271 spisu).

Okresný súd výzvou zo 17. septembra 2019 (č. l. 275 spisu), v súlade s § 373 ods. 3 Trestného poriadku vyzval obvineného, aby v lehote 14 dní od doručenia výzvy podal dovolanie prostredníctvom

obhajcu, ktorého si zvolí, alebo aby v tej istej lehote súdu preukázal, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby, kedy mu bude na jeho žiadosť obhajca ustanovený.

Keďže obvinený na túto výzvu nereagoval, prvostupňový súd postupom podľa § 373 ods. 3 prvá veta Trestného poriadku predložil vec na ďalšie konanie dovolaciemu súdu.

Predseda senátu dovolacieho súdu pri predbežnom preskúmaní dovolania podľa § 378 Trestného poriadku výzvou podľa § 373 ods. 4 Trestného poriadku z 29. novembra 2019 poučil obvineného o jeho povinnosti podať dovolanie prostredníctvom obhajcu a o povinnosti byť v dovolacom konaní zastúpený obhajcom a vyzval ho, aby v lehote do 11. decembra 2019 podal dovolanie prostredníctvom obhajcu, ktorého si zvolí a písomne ho splnomocní na zastupovanie v dovolacom konaní.

Na výzvu obvinený reagoval podaním 1. decembra 2019 kde uviedol, že obhajkyňou obvineného na konanie o dovolaní je JUDr. Zuzana Lapárová, advokátka v Nových Zámkoch.

Písomným dopytom na JUDr. Zuzanu Lapárovú, na overenie obvineným tvrdenej skutočnosti, advokátka JUDr. Zuzana Lapárová tunajšiemu súdu 5. decembra 2019 oznámila, že obvineného zastupuje v inom konaní, a to v konaní vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 2T/113/2018, pre prečin krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1 Trestného zákona a v žiadnej inej veci obvineného nezastupuje.

Podľa § 373 ods. 1 Trestného poriadku obvinený, alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 Trestného poriadku môžu podať dovolanie len prostredníctvom obhajcu.

Podľa § 373 ods. 2 Trestného poriadku obvinený musí byť v konaní o dovolaní zastúpený obhajcom.

Podľa § 373 ods. 3 Trestného poriadku ak obvinený alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 Trestného poriadku podali dovolanie inak ako prostredníctvom obhajcu, súd, ktorý rozhodol vo veci v prvom stupni, poučí dovolateľa podľa odsekov 1 a 2 a nasledujúcej vety, a určí primeranú lehotu na odstránenie tohto nedostatku s tým, že ak táto lehota márne uplynie, predloží vec na ďalšie konanie dovolaciemu súdu. Ak však obvinený v lehote podľa predchádzajúcej vety preukáže, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby, ustanoví mu obhajcu predseda senátu súdu, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni.

Podľa § 373 ods. 4 Trestného poriadku, ak dovolací súd po predložení dovolania zistí, že dovolateľ nie je zastúpený obhajcom, poučí dovolateľa podľa odseku 2 a určí primeranú lehotu na odstránenie tohto nedostatku. Ak táto lehota márne uplynie, rozhodne podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku.

Konanie o dovolaní v zmysle ôsmej hlavy Trestného poriadku je jedným z mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré je možné podať iba proti rozhodnutiu súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená (§ 368 Trestného poriadku). Dovolacie konanie je výlučne návrhovým konaním, a preto sa Najvyšší súd Slovenskej republiky stáva dovolacím súdom až podaním dovolania. Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky nie je oprávnený pred podaním dovolania robiť akékoľvek úkony súvisiace s dovolacím konaním; preto ani nemôže v tomto čase ustanoviť obvinenému obhajcu. Ustanovenie § 373 ods. 1 Trestného poriadku je lex specialis vo vzťahu k ustanoveniu § 40 ods. 1 Trestného poriadku, a preto je povinnosťou obvineného v prípade, ak chce dovolanie podať, aby si na tento procesný úkon obhajcu zvolil (Rozhodnutie č. 1 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 1/2010).

Najvyšší súd reflektuje rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky týkajúcu sa práva na obligatórne právne zastúpenie dovolateľa v dovolacom konaní (IV. ÚS 305/2009). Z uvedených rozhodnutí v podstate vyplýva, že zmyslom a účelom inštitútu obligatórneho zastúpenia dovolateľa advokátom v dovolacom konaní je poskytnúť dovolateľovi kvalifikovanú právnu pomoc v záujme efektívnej a účinnej ochrany jeho práv, v súvislosti s jeho oprávnením podať dovolanie ako mimoriadny

opravný prostriedok, a to aj a najmä vzhľadom na skutočnosť, že predmetom dovolacieho konania sú spravidla obzvlášť závažné a zložité odborné právne otázky, ktorých kvalifikované odborné zvládnutie je v príčinnej súvislosti so záväzkom na zabezpečenie efektívnej obhajoby účastníka. Toto právo nemožno účastníkovi odňať reštriktívnym výkladom, napr. § 373 ods. 1 Trestného poriadku, čo by malo za následok porušenie jeho základných práv a slobôd.

V danom prípade okresný súd vyzval obvineného, aby si obhajcu zvolil alebo preukázal v určenej lehote nedostatok prostriedkov na úhradu trov obhajoby s tým, že ak ich preukáže, bude mu na jeho žiadosť obhajca postupom podľa § 40 ods. 2 Trestného poriadku ustanovený. Obvinený však v určenej lehote nereagoval na výzvu okresného súdu.

Následne obvinený síce reagoval na výzvu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, aby odstránil nedostatok - absenciu podania dovolania prostredníctvom obhajcu, avšak obvinený si obhajcu nezvolil a Najvyšší súd Slovenskej republiky nemá zákonnú možnosť v danej situácii ustanoviť obvinenému obhajcu. Obvinený navyše uviedol nepravdivú skutočnosť, keď tvrdil, že ho zastupuje v konaní o dovolaní JUDr. Zuzana Lapárová, ktorá túto skutočnosť vyvrátila a napokon v obsahu spisu nie je žiadna relevantná písomnosť, ktorá by zakladala obhajobu obvineného advokátkou (absentuje plná moc a rovnako opatrenie o ustanovení obhajcu).

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku.

Keďže obvinený N. U. nepodal dovolanie prostredníctvom obhajcu a na výzvu okresného súdu vôbec nereagoval (napriek jej doručeniu dňa 3. októbra 2019 - doručenka založená na č. l. 274 spisu) a ani na výzvu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nereagoval v tom zmysle, že by si obhajcu zvolil, navyše uvádzal nepravdivé tvrdenie, Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky neostávalo iné ako dovolanie obvineného na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné poznamenať, že každá strana konania má v trestnom konaní nielen práva ale aj povinnosti, ktoré je potrebné splniť, ak chce uplatniť prostriedky trestného práva. To predpokladá, že strana konania sa v rámci svojich povinností bude starať o svoje práva, a ak svoju starostlivosť zanedbá (v tomto prípade stačilo reagovať na výzvu okresného súdu), potom sa nemôže právne účinne domáhať na dovolacom súde ochrany svojich práv, keďže sám sa o tieto dostatočne nestaral.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu o dovolaní opravný prostriedok nie je prípustný.